

Mýty a legendy

Přestože se nový operační systém Microsoftu ještě ani pořádně neohřál na trhu, lidová tvořivost už pracuje na plné obrátky, a tak se koncový uživatel dozvídá o tomto systému spoustu zajímavých věcí. Jsou Windows Vista opravdu zmrzačená? Musíte si kvůli nim koupit do kanceláře herní počítač? Je systém Vista skutečně bezpečnostní propadák? Anebo je to všechno trochu jinak? *Jiří Macich ml., jirka.macich@macich.net*

Zmrzačená Windows Vista jako kladivo na piráty?

Ve Windows Vista je kvůli tlaku nahrávacích a filmových společností implementována nová antipirátská ochrana označovaná zkratkou HDCP. Řadě lidí tato čtyři písmena způsobují hušl kůži. Dokonce se objevila dosti znepokojivá analýza HDCP, na kterou se odvolávají všechny později vzniklé filmy.

HDCP je jenom další a přísnější DRM, se kterou se setkáváme bohužel již řadu let. Jejím cílem je zabránit všem možným způsobům zkopírování chráněné nahrávky, snad jediné s výjimkou kamery postavené před monitorem. S HDCP se počítá hlavně kvůli ochraně filmů ve vysokém rozlišení, šířených na HD-DVD a Blu-ray médiích. V tuto chvíli nikde není řečeno, že bude masově používána.

Pokud ano, co to bude pro vás jako pro uživatele znamenat? Budete-li mít hardware plně podporující HDCP, tak skoro vůbec nic. Takového hardwaru je však na trhu naprosté minimum, a to se týká i nejvyšších cenových pater, natož low-endu či middle-endu. I bez hardwaru podporujícího HDCP si chráněné video na svém počítači přehrajete. Budete se však muset smířit například s přehráváním v nižším rozlišení, které však stále bude lepší než dnešní formát PAL, tedy i nynější filmová DVD.

Všechna omezení, která bude HDCP na nekompatibilním hardwaru praktikovat, budou vždy souviset jen s přehrávaným chráněným materiálem. Chodu jiných programů a jejich činnosti se nedotknou.

Kéž by se toto dalo říci o všech DRM ochranách v čele se StarForce.

Volá velký bratr domů? Pustí vás Microsoft na P2P sítě?

Krátce po rozšíření informace, že na zabezpečení Windows Vista pracoval Microsoft s americkou Národní bezpečnostní agenturou (NSA), se vynořily informace o jakémsi masovém sledování uživatelů. George Orwell by měl ze svých následovníků jistě radost. K ničemu takovému nedochází, což si lze snadno ověřit pohledem do logu libovolného firewallu, ke kterému máte důvěru. NSA ostatně s Microsoftem spolupracovala třeba i na Windows XP.

Není pravda, že by nové vyhledávání založené na Windows Desktop Search mimoděk hledalo na disku nelegální obsah a posílalo hlášení o svých úlovcích BSA, RIAA nebo někomu jinému. Za nepravdu lze s klidným svědomím označit zhruba rok staré tvrzení, že vestavěný firewall blokuje komunikaci s problematickými P2P sítěmi. Tento „bloggerský drb“ vznikl prapůvodně kvůli použití P2P klienta, který nebyl kompatibilní s testovací verzí systému Vista.

Pojídač systémových prostředků?

Systém Vista přichází s opravdu výrazně vyššími hardwarovými nároky než nyní nejrozšířenější Windows XP. I ta však byla v době svého uvedení výrazně náročnější než tehdy nejrozšířenější Windows 98 a dnes se snad nikomu doporučených 128

MB paměti nezdá jako příliš vysoké číslo. Jako optimální konfiguraci pro Windows Vista uvádí Microsoft sestavu alespoň s 1GHz procesorem, 1GB RAM a s cca 15 GB volného místa na disku. To u nových počítačových sestav opravdu nejsou nijak závratné nároky.

Zádrhel je ale někde jinde – Windows Vista totiž poprvé kladou větší důraz na grafickou kartu. S trochou nadsázky se dá říci, že Windows doposud stačil „barevný monitor“, ale teď chtějí grafiku herních parametrů podporující DirectX 9, WDDM, pixel shadery 2.0 s pamětí alespoň 128 MB. Tyto nároky však dnes už splňují i některé grafiky v levnějších noteboocích, o multi-mediálních či herních počítačích pro domácnosti ani nemluvě.

Do kanceláře si kvůli Windows Vista opravdu herní high-end pořizovat nemusíte. Stačí ozelet hardwarově akcelerované 3D hrátky grafického rozhraní Aero a využít alternativního rozhraní Windows Classic. Pak vedle nároků na grafiku klesají i celkové nároky na hardware a s novým systémem by se dnešní počítač, na kterém plynule běží Windows XP, neměl trápit.

Vista jako brzda herního počítače?

Rozruch vzbudil test výkonu systému Vista při hraní některých populárních her, ostatně stejně jako kdysi obdobný test verze XP. K nepřilíživě optimistickým výsledkům však došlo u her, které nejsou optimalizované pro Windows Vista s ještě nepřilíživě vyladěnými ovladači pro grafické karty. Po vydání nových her a patchů pro ty starší →

→ a uvolnění konečně bezproblémových ovladačů pro grafické karty se problémy minimalizují. Je sice pravda, že Vista jako taková si sama pro sebe ukrojí více ze systémových prostředků než verze XP, nicméně stále se zvyšující výkon herních počítačů to časem plně kompenzuje. Do několika let se z Windows Vista stane díky DirectX 10 téměř určitě hlavní herní platforma a nikdo si na dnešní pesimistické testy ani nevzpomene.

Máte čisté svědomí? Vista vám to poví

Vedle povinné aktivace přidal Microsoft do Visty tzv. kontrolu pravosti kopie Windows, která je součástí programu Výhody legálních Windows. Pokud si sami budete instalovat krabicovou verzi, máte třicet dní na provedení aktivace po internetu nebo telefonu. Pokud si do té doby systém neaktivujete, přepne se do omezeného modu, ve kterém nelze počítač běžně používat. Přes Internet Explorer se však alespoň dostanete na internet, abyste například mohli na webu najít informace, jak postupovat. U Windows Vista je ověřování pravosti kopie povinné, nikoliv dobrovolné. Jednou k němu dojde při aktivaci a později průběžně a namátkově. Pokud je vaše instalace legální (a ověřovací proces si nevybere svou slabší chvíli, což se dříve také občas stávalo), ničeho si ani nevším-

nete. Pokud ovšem bude zjištěna nějaká nekalost, systém se deaktivuje a máte dalších třicet dní vesměs běžného provozu, během kterých můžete s počítačem pracovat a mezi tím třeba hledat, kde se stala chyba.

„Cracknutá“, a přesto bezpečnější?

Bezpečnost je dlouhodobý problém Microsoftu. Ne snad že by pro něj pracovali ti největší lajdáci z řad programátorů, ale jeho software je příliš rozsáhlý (což logicky vede k existenci chyb), rozšířený (to láká tvůrce malware) a populární (což vede k pozornosti médií).

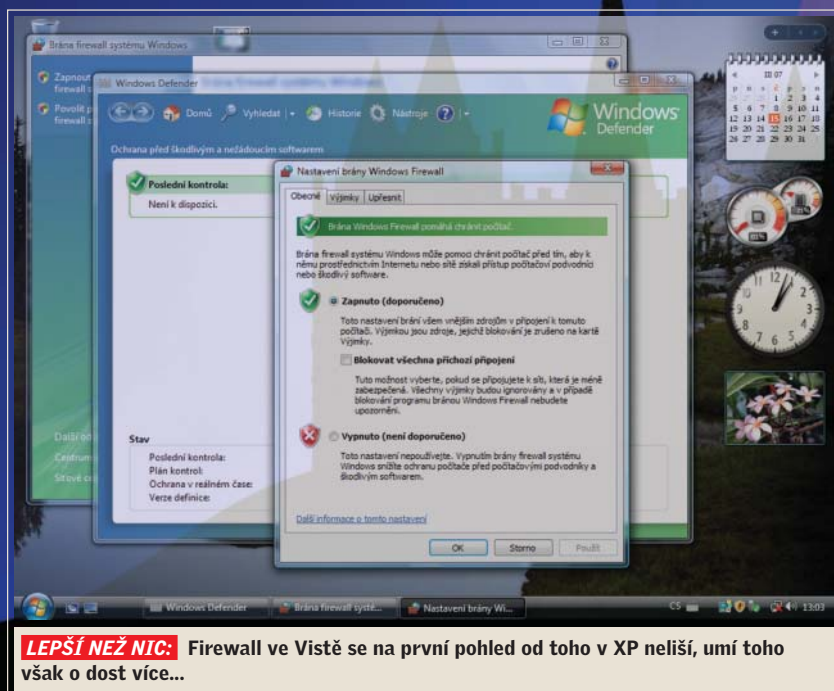
Z výše uvedeného vyplývá, že první bezpečnostní chyba a hojně medializované „cracknutí“ Visty byly jen otázkou času. Skutečností je, že oproti šest let starým Windows XP představuje systém Vista krok kupředu. Na spyware by měl stačit Windows Defender a vylepšený firewall poskytuje (ve srovnání s XP předchůdcem) lepší ochranu před útoky z internetu. Sedmý Internet Explorer nabídne kromě funkcí pro pohodlnější surfování i více bezpečnosti. Většina těchto vylepšení má však jeden společný prvek: předělaný systém uživatelských práv.

Již nebude nutné běžně pracovat s právy administrátora, což je pro malware „volná vstupenka“ do vašeho systému.

Microsoft se do jisté míry inspiroval u unixových systémů. Můžete pracovat s uživatelskými právy a v okamžiku, kdy pro daný úkon potřebujete práva administrátora, se systém zeptá, zda si skutečně přejete svá práva dočasně povýšit. Po provedení „operace“ se vaše práva změní zpátky na uživatelskou úroveň. Drobnou chybou je to, že tyto dotazy pokládá systém až příliš často, takže se jistě najdou uživatelé, kterým dříve či později dojde s dotěrnými otázkami trpělivost a budou automaticky odklikávat všechna varování, která jim přijdou pod ruku.

Rozhodně nelze tvrdit, že Vista je neprůstřelný systém, to už ostatně bylo několikrát vyvráceno, bylo by však nespravedlivé a zavádějící tvrdit, že Vista nové bezpečnostní prvky nepřináší. Rezervy tu sice jsou a chyby se v novém systému budou objevovat, ovšem pravidelně záplavující a obezřetní uživatelé s dobrým firewallem a antivirem budou moci tak jako dosud bez větších problémů normálně pracovat.

Jiří Macich ml.

LEPŠÍ NEŽ NIC: Firewall ve Vistě se na první pohled od toho v XP neliší, umí toho však o dost více...